

KONFLIKT NA UKRAJINĚ

Michaela Linhová
Bezpečnostní politika
2022

OBSAH

1. Historie území Ukrajiny
2. Aktéři konfliktu
3. Začátek konfliktu na Ukrajině
4. Období zamrzlého konfliktu
5. Vývoj v roce 2021
6. Události po únoru 2022 a současná situace
7. Závěr

Historie území Ukrajiny

STŘEDOVĚK -19. STOL.

Polsko-litevská nadvláda a carské Rusko

- Oblast slovanských kmenů
- Kyjevská Rus a nájezdy Tatarů
- Polsko – litevský stát a kozácká povstání
- Opět zčásti součást carského Ruska - postupné utlačování ukrajinského jazyka a kultury

20. STOL.

SSSR a vznik Ukrajiny

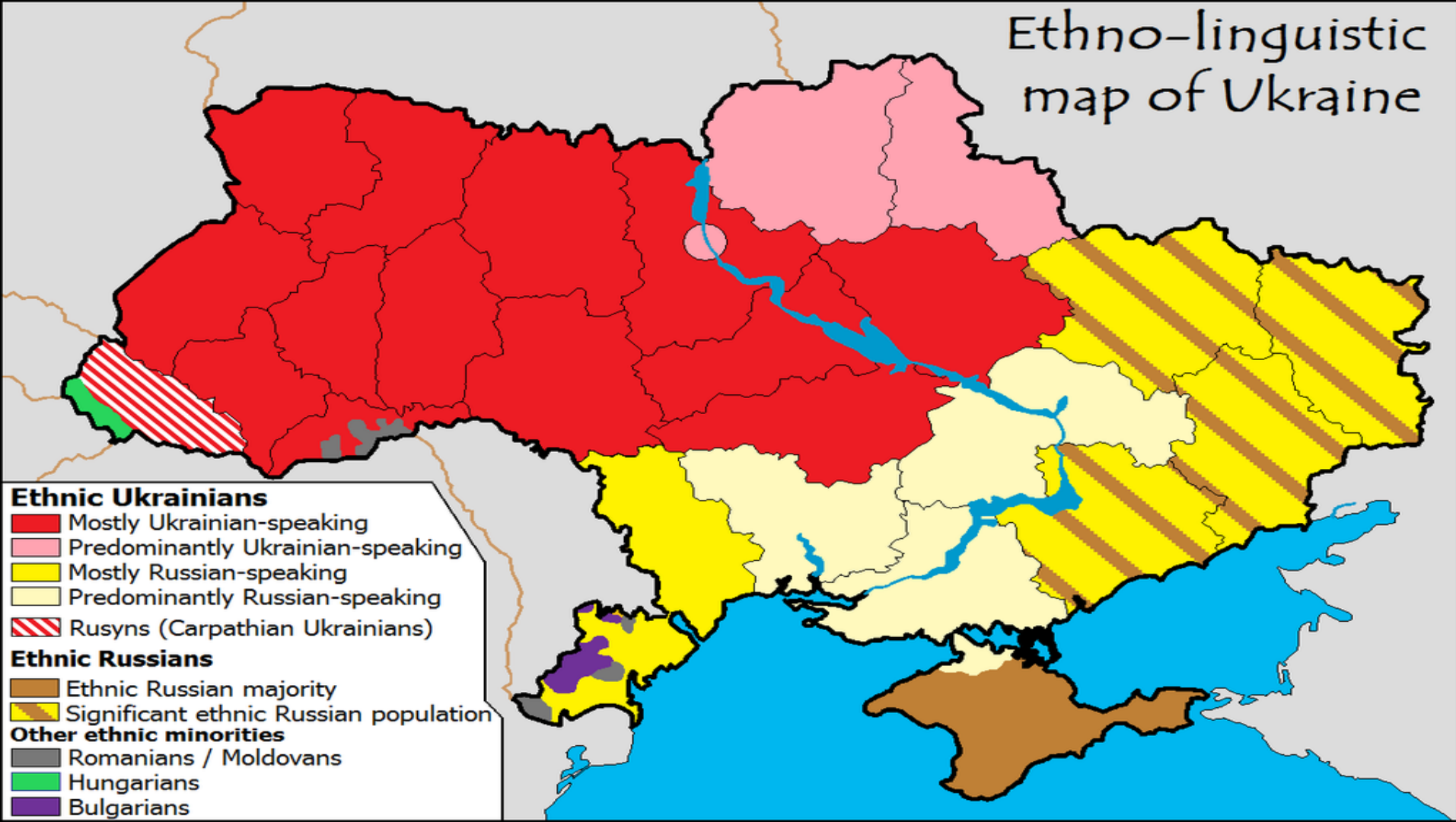
- Bojiště 1. a 2. světové války
- Boj s Bolševiky o samostatnost - hladomor, kolektivizace a rusifikace
- Německá okupace
- Po 2. sv. válce součástí SSSR
- Další utlačování ukrajinského obyvatelstva, špatné hospodaření atd.

1991 - 2021

Od vzniku po otevřený konflikt

- Vznik samostatné Ukrajiny
- Vnitřní nestabilita a nepokoje ve státě
- 2004 Oranžová revoluce
- 2013 -2014 Euromajdan
- 2014 Anexe Krymu
- Boje spíše pouze na východě Ukrajiny do roku 2021
(Řepa, 2021)

Ethno-linguistic map of Ukraine

Aktéři

Ukrajina a její armáda

- V jednom konfliktu mnoho oblastí nepokojů, které se vyvíjí (boj se separatisty, pol. scéna, Krym, ruská invaze)
- Podpora západních států a dobrovolníků bojujících v jejich řadách

Proruští separatisté, Rusko a další aktéři

- Mnoho navzájem provázaných aktérů s různými projevy
- Rusko, separatisté, proruští idealisté, kolaboranti atd.
- Společné = smýšlení, příklon k Rusku a snaha se k němu připojit

Ukrajinská armáda a dobrovolníci:

- Ukrajinská armáda, snaží se udržet celistvost Ukrajiny
- V průběhu bojů do konce roku 2021 dobytí zpět některých území, nikoli ale kompletní donětskou a luhanskou oblast
- Slabé stránky armády = podfinancovanost, nedostatek příslušníků i motivace
- Naopak po vypuknutí ruské invaze na Ukrajinu její armáda, zásobována pomocí a zbraněmi státy ze západu, vytrvale brání své území
- Na této straně působí proti Rusku taktéž dobrovolní bojovníci z mnoha států

Separatisté pod taktovkou Ruska a další aktéři:

- Několik různých aktérů, na něž nelze nahlížet jako na jeden celek, ačkoli mají společný příklon k východu
- Nejen vzájemná provázanost, ale i doplňování se a usilování různých aktérů v jednotlivých fázích konfliktu o své vlastní cíle
- V začátku konfliktu - idealisté (separatisté, iredentisté a imperialisté) usilující o připojení území k Ruské federaci nebo o jeho osamostatnění
- Po vypuknutí - využívají situace kolaboranti, členové bojových skupin, ruští agenti a bojovníci, organizovaný zločin a další
- Velmi významní političtí aktéři
- Velení i přímá podpora Rusko, a to po čas celého konfliktu (ačkoli to popíralo)
- V současné fázi Rusko figuruje taktéž jako aktér, nyní ale přímo v otevřeném boji (i s jeho spojenci)
(Nykonorov a Pojman, 2017)

Začátek konfliktu

- Problematika nejednotného a nestabilního státu téměř od vzniku státu
- 2004 – Oranžová revoluce proti volbám (Janukovyč a následně zvolen Juščenko)
- I nadále problémy v politice
- 2013 – počátek protestů proti nepodepsání asociační dohody a napětí v otázce příklonu Ukrajiny (VxZ)
- 2014 – masové protesty na nám. Majdan
- 2014 – anexe Krymu a poté plné propuknutí bojů na východě Ukrajiny

2014 Pro-Russian Conflict in Ukraine

- Controlled by Russia
- Armed insurgency
- Occupation of RSA
- Pro-Russian protests
- Deadly clashes between activists

Cesta k „Zamrzlému konfliktu“

- Boje v oblasti Donbasu (Donětsk a Luhansk)
- Separatistické milice brání ruskou menšinu před hrozbou nacionalismu, jak byl touto stranou vnímán Euromajdan
- Zapojení sympatizantů, dobrovolníků a bojovníků z Ruska
- Vyhlášení Luhanské a Donětské republiky, které však nebyly v mezinárodním prostředí uznány
- Otevřené boje stran vedoucí k velké devastaci východních teritorií
- V následujících letech opadá zájem veřejnosti o tento konflikt a je řazen mezi konflikty zamrzlé
- I přesto je zde větší výskyt agrese než u ostatních konfliktů s tímto statusem
- Nemožnost nalézt společné řešení
- Obavy z možného střetu západu a východu s dopady pro celý svět

(Grossman, 2018)

Vývoj v roce 2021

- Po letech popírání zapojení Ruska do konfliktu nahromadění ruské techniky a ozbrojených sil u hranic Ukrajiny
- Spekulace o možné invazi Ruska a dalších hrozbách
- Nátlak na NATO ze strany Ruska
- Snaha Ruska zamezit svými požadavky vstupu Ukrajiny do NATO a rozšiřování NATA a jeho aktivit ve východní Evropě a Asii
- Vojenská asistence USA na Ukrajině a posílení sil v Polsku a Rumunsku
- Neschopnost Ruska a států NATO dojednat řešení a ukončit spory
(HIIK, 2022)

Válka na Ukrajině po únoru 2022

- 24. 2. 2022 zahájení ruských útoků v jihovýchodní části Ukrajiny
- Pozemní i vzdušné útoky, částečně zapojení i lodí – boje situovány do významných měst a hlavního města Ukrajiny (jinak jihovýchod)
- Rusko vyvolalo svou „speciální operaci“ vlnu nevole, sankcí a dosáhlo téměř úplné izolace na mezinárodním poli a ztrácí pozici na poli ekonomickém
- Po pár dnech boje velké problémy Ruska na poli sil, techniky i logistiky. Verbování zahraničních bojovníků i mládeže do svých řad
- Zničena kritická i veřejná infrastruktura – metra a podzemí využíváno jako kryty
- Ukrajina - pomoc od západních států a téměř ve všech napadených městech drží své pozice nebo dobývá ztracené území
- Probíhá několikrát jednání stran, prozatím bezvýsledně
(CFR, 2022)

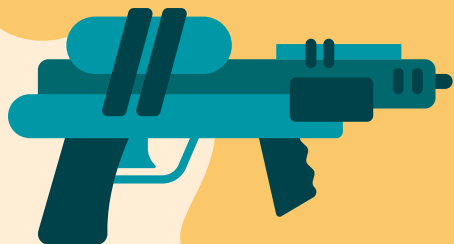
Vývoj konfliktu od vstupu Ruska na území Ukrajiny

2. Týden

- Rusko se ocitá v izolaci
- Cherson obsazen Rusy, ti se chystají i ke Kyjevu
- Historický propad rublu a omezení amerických společností v Rusku
- Na západě kritická situace kvůli uprchlické vlně

4. Týden

- Snahy Ruska přeskupit jednotky a vytvořit iluzi ústupu
- Státy zpřísňují a uplatňují sankce a snižují počet ruských diplomatů
- Gazprom – platba rublem
- Stálé boje v Kyjevě, Donbasu, Černihivu, Chmelnycku a Mariupolu

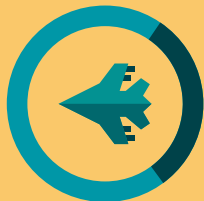
1. Týden

- Přesun ruské techniky přes hranice Ukrajiny a zahájení bombardování a pozemní invaze v oblasti Luhansku, Charkova, Černihovu a taktěž Kyjeva
- První větší ekonomické sankce proti Rusku

3. Týden

- Problémy ruské armády a zastavení postupu (Kyjev stále neobsazen)
- Boje v Kyjevě, kde se nachází i prezident
- Vyjednávání obou stran neúspěšné
- Do boje zapojeni dobrovolníci ze západních států
- Rusko – zapojení tzv. Vágnerovců, Čečenců atd.

Síly a prostředky útočící na Ukrajině

35%

Helikoptéry, stíhačky a bombardéry

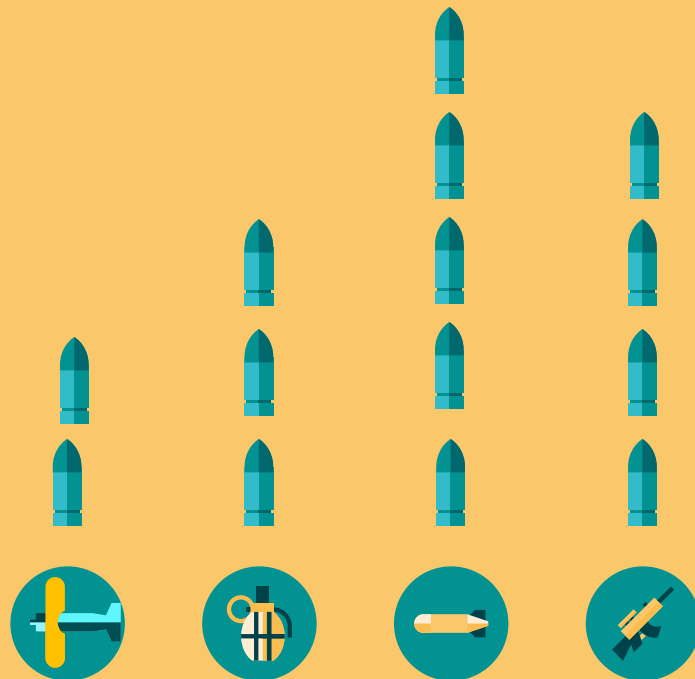
60%

Tanky, raketomety, obrněná vozidla a další těžká technika

5%

Výsadkové lodě, raketové lodě a tankery

Zbraně a systémy využité v konfliktu

- Termobarická vakuová bomba (raketomet TOS – 1A) – pouze spekulace
- Kazetová munice – rozptyl menších bomb
- Raketometry BM – 21 Grad, protilet. rak. Systémy BUK, Pancir – S1
- Použití tureckých dronů Bayraktar TB2 na ukrajinské straně bylo velkým úspěchem (průzkum i boj, lehký)
- Protitanková samonaváděcí střela Javelin (Top X Direct)
- Balistická raketa Iskander – M (24.2. – 63 raket, k ničení protivzdušné obrany)
- Tanky T – 84
- Útočný vrtulník Mi – 24, 28 a KA – 52
- Protitankový raketový granát RPG – 75
- Protiletadlová samonaváděcí střela FIM 92 Stinger (Gazdík a kol., 2022)

Reakce států ohledně připojení vých. oblastí k Rusku

PRO

Státy souhlasící s
jednáním Ruska a invazí
na Ukrajinu pro připojení
k Rusku

PROTI/SANKCE

Státy podporující
Ukrajinu, poskytující
hmotnou či humanitární
pomoc a zavádějící
sankce.

2,685

Civilních obětí
konfliktu od vstupu
Ruské armády na
Ukrajinu

Přes 4,1 mil.

Uprchlých obyvatel
Ukrajiny od 24. 2.
2022

Přes 1 bil. \$

Pomoci poskytnuté
Ukrajíně ze strany USA

Válka na Ukrajině vyvolala migrační vlnu obyvatel, proudících do sousedních států a dalších států Evropy. Společně s ní přináší i další druhotné hrozby a ovlivňuje všechny sektory bezpečnosti
(USIP, 2022)

Vliv desinformací v konfliktu

- Velký vliv desinformací v místě bojů (př. ruští vojáci) i v jednotlivých státech
- Média často spekulují a podávají poplašné informace
- Trollí farmy v Rusku (nejznámější Petrohrad)
- Desinformování ruských obyvatel pro obhájení činů v konfliktu
- Silný nástroj politických činitelů
- Sociální sítě i internetová média
- Západní X východní média
- Taktéž nástroj hybridního válčení (Mejias a Vokuev, 2017).

Zdroje

- Conflict in Ukraine. *Council on Foreign Relations* [online]. New York: Council on Foreign Relation, 2022, 18. 3. 2022 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://on.cfr.org/3wm7d4a>.
- GAZDÍK, Jan a kol. Obávané zbraně na Ukrajině: Jak vypadají v akci Javeliny, Bayraktary či ruské rakety. *Aktuálně.cz* [online]. 2022, 28. 3. 2022 [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://bit.ly/3DxMeqv>.
- GROSSMAN, Erik J. Russia's Frozen Conflicts and the Donbas. *The US Army War College Quarterly: Parameters* [online]. USA: United States Army War College Press, 2018, 6. 1. 2018, 48(2) [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://bit.ly/3iKD4DC>.
- HIIK. *Conflict Barometer* [online]. 30. Heidelberg: Heidelberg Institute for International Conflict Research, 2022 [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://bit.ly/35cMx3u>.
- MEJIAS, Ulises A. a Nikolai E. VOKUEV. Disinformation and the media: the case of Russia and Ukraine. *Media, Culture & Society* [online]. USA: Sage, 2017, 6. 1. 2017, 39(7), 1027-1042 [cit. 2022-03-28]. Dostupné z: <https://bit.ly/3Lovjpw>.
- NYKONOROV, Oleksandr a Petr POJMAN. Aktéři Rusko - ukrajinské války: Kolaboranti, separatisté, ruští kurátoři a další. *Policy paper* [online]. Praha: Institut pro politiku a společnost, 2017, červen 2017, 6 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://bit.ly/3ItSdDM>.
- ŘEPA, Tomáš. Válka o Ukrajinu: historické kořeny a mýty versus realita. *Fórum 24* [online]. Praha, 19. 5. 2021 [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: <https://bit.ly/3142bw7>.

Děkuji za pozornost!

Dotazy?

Michaela Linhová

Michaela.Linhova@vsci.cz

CREDITS: This presentation template was created by **Slidesgo**, including icons by **Flaticon**, and infographics & images by **Freepik**.